

Finaal design voorstel voor het pilootproject BidLadder

1 Inleiding	4
1.1 Antecedenten	5
1.2 Voorbehoud	6
1.3 Scope en principes	8
2 Pilootproject BidLadder	10
2.1 Technische prekwificatie	10
2.1.1 Deelname van leveringspunten aan het platform BidLadder	10
2.1.2 Registratie van leveringspunten	11
2.1.3 Simulatietest	12
2.1.4 Combinatie van BidLadder en R3 non-CIPU	13
2.2 Biedplatform BidLadder	15
2.2.1 Het biedproces en eigenschappen van de bieding	15
2.2.2 Transparantie m.b.t. de aangeboden volumes en prijzen	16
2.3 Activatie van een bieding	17
2.3.1 Proces en informatie-uitwisseling bij activatie	18
2.3.2 Transparantie m.b.t. de geactiveerde volumes en prijzen	19
2.4 Activatiecontrole & vergoeding van de BSP	20
2.4.1 Activatiecontrole	20
2.4.2 Vergoeding van de BSP	21
2.4.3 Ter beschikkingstelling van meetgegevens	21
3 Marktmodel met energieoverdracht	22
3.1 Energieoverdracht	22
3.2 Financiële compensatie	23
3.3 Aanpassen evenwichtspereimeter (Imbalance adjustment)	23
3.4 Mogelijke marktsituaties	23
3.5 Berekening geleverd volume, imbalance adjustment & imbalance settlement	24
3.6 Gegevensoverdracht door ELIA	27
3.6.1 In het kader van het faciliteren van de financiële compensatie	27
3.6.2 In het kader van de imbalance settlement	28
4 Contractueel kader	29
4.1 BidLadder-contract	29
4.2 ARP-contract	31
4.3 Balancing Rules	31
4.4 Toegangscontract	32
4.5 Contract met de leverancier voor gegevensoverdracht	32
5 Volgende stappen	33
Annex 1: Gedetailleerd proces inzake de imbalance adjustment	34
Annex 2: Elia Task Force BidLadder	37

1 Inleiding

Om het residueel onevenwicht op te vangen doet Elia in de balancing markt beroep op enerzijds gereserveerde energie maar ook op vrije biedingen, de zogenaamde "free bids". Op vandaag zijn deze vrije biedingen enkel en alleen afkomstig van eenheden met een CIPU-contract. Het zijn echter niet alleen deze CIPU-eenheden die flexibiliteit aan Elia kunnen verschaffen, ook niet-CIPU-eenheden zijn hiertoe in staat. Tot op heden kunnen deze niet-CIPU eenheden echter niet deelnemen aan de markt voor de vrije biedingen.

De regulator alsook Elia zijn voorstander om vrije biedingen afkomstig van niet-CIPU-eenheden ook toe te laten in de balancing markt. Op deze manier kan Elia haar mogelijkheden uitbreiden om het net in evenwicht te houden. Ook voor de marktpartijen kan dit een positieve ontwikkeling zijn vermits zij dan ook andere bronnen van flexibiliteit aan Elia kunnen aanbieden.

De regulator heeft meermaals aangegeven dat Elia een oplossing dient te ontwikkelen om vrije biedingen afkomstig van niet-CIPU-eenheden toe te laten in de balancing markt. Vandaag kunnen enkel productie-eenheden opgenomen in een CIPU-contract via hun dagelijkse coördinatieprogramma's een vrije bieding indienen om deel te nemen aan de balancing markt. Bovendien zijn, volgens art 159, §2 van het Federaal Technisch Reglement, alle producenten van de regelzone waarvan het vermogen voor de toegang tot het net hoger of gelijk is aan 75 MW verplicht om hun beschikbare vermogen ter beschikking van de netbeheerder te houden.

Concreet stelt Elia voor om via het pilootproject BidLadder vrije biedingen van flexibiliteit niet afkomstig van CIPU-eenheden toe te laten tot de balancing markt. Daartoe zal een biedplatform gecreëerd worden waarop alle marktpartijen (ook zij die geen evenwichtsverantwoordelijke zijn) hun flexibiliteit kunnen aanbieden. In eerste instantie zal op dit platform flexibiliteit afkomstig van leveringspunten aangesloten op het Elia-net kunnen worden aangeboden. De ambitie is om, in tweede instantie en in overleg met de distributienetbeheerders, ook flexibiliteit afkomstig van leveringspunten aangesloten op het distributienet te kunnen aanbieden. Om zoveel mogelijk flexibiliteit de kans te bieden om deel te nemen aan de balancing markt is een eenvoudig, transparant en laagdrempelig platform noodzakelijk.

De oprichting van een pilootproject BidLadder interfereert evenwel sterk met de problematiek van de energieverdracht of de zgn. "Transfer of Energy" (ToE). Elia stelt in dit document een concrete oplossing voor om de energieverdracht te regelen met als doel de ontwikkeling van flexibiliteit te bevorderen. De voorgestelde oplossing is in lijn met het model dat voorgesteld werd door de CREG in haar studie over de middelen die moeten worden toegepast om de deelname aan de flexibiliteit van de vraag op de elektriciteitsmarkten in België te faciliteren (160503-CDC-1459) (hierna "studie van de CREG" genoemd).

Deze finale nota geeft in het eerste deel een overzicht van de documenten die een leidraad vormen bij de uitwerking van dit project, de voorwaarden die vervuld dienen te zijn alsook de principes die gerespecteerd dienen te worden. Het tweede deel beschrijft het BidLadder platform met de rol van de "Balancing Service Provider (BSP) alsook de verschillende stappen die gevolgd worden bij het aanbieden van flexibiliteit.

Het derde deel gaat dieper in op met marktmodel met energieoverdracht. In dit deel worden uitvoerig de processen m.b.t. "*imbalance adjustment*" en de financiële compensatie beschreven.

Het vierde deel geeft een overzicht van het contractueel kader voor deelname aan de BidLadder.

Tenslotte wordt een overzicht van de vervolgstappen na de raadpleging gegeven.

1.1 Antecedenten

Deze finale nota bevat een designvoorstel voor het pilootproject BidLadder met inbegrip van een oplossing voor energieoverdracht. Het integrale voorstel is gebaseerd op studies, besprekingen die plaatsvonden in diverse fora en de opmerkingen die Elia ontving in het kader van de consultatie. Hieronder worden deze bondig beschreven. Al de verschillende documenten zijn ook publiek beschikbaar.

In juni 2013 publiceerde Elia, na bevraging van de marktpartijen een nota "[Proposal for the bidding & activation process and balancing energy products for the bid ladder platform](#)" die een overzicht geeft van de conclusies die resulteerden uit de bevraging m.b.t. de productdefinitie en de biedprocedure.

Op 3 februari 2014 publiceerden de vier energieregulators een [rapport m.b.t. de aanpassing van het regelgevend kader voor de ontwikkeling van vraagbeheer](#). Dit rapport spitst zich toe op de wenselijke of noodzakelijke aanpassing van het regelgevend kader met als doel de optimale ontwikkeling van het potentieel aan vraagbeheer.

Volgend op bovenstaande rapporten werden in 2014 en 2015 verschillende besprekingen georganiseerd binnen de [Expert Working Group R3DP](#), de [Task Force Balancing](#) alsook de [Task Force Strategic Reserves](#).

Op 22 januari 2016 publiceerde de CREG haar tussentijds [verslag](#) over "de middelen die moeten worden toegepast om de deelname aan de flexibiliteit van de vraag op de elektriciteitsmarkten in België te faciliteren" dat vervolgens aan de marktpelers ter consultatie werd voorgelegd. De [studie](#) van de CREG werd op 5 mei gepubliceerd en hierin worden duidelijke principes naar voor geschoven, die bepalend zijn voor het design van het pilootproject BidLadder alsook voor de uitwerking van een oplossing voor de energieoverdracht. De vooropgestelde principes alsook het te ontwikkelen model voor energieoverdracht worden in verder in de nota in detail toegelicht.

De studie van de CREG alsook de impact hiervan op de ontwikkeling van het pilootproject BidLadder en de uitwerking van energieoverdracht werden uitvoerig besproken in de specifiek daartoe opgerichte [Task Force BidLadder](#). De presentaties en verslagen zijn beschikbaar op [de website](#) van Elia.

Na de verschillende overlegmomenten werd er gedurende vier weken een designnota ter consultatie voorgelegd aan de stakeholders. Marktpartijen werden gevraagd om opmerkingen en suggesties te formuleren, in het bijzonder de beschrijving van de "BidLadder met de rol van de Balancing Service Provider, het marktmodel met energieoverdracht en het contractueel kader voor deelname aan BidLadder. Ook vroeg Elia expliciet aan de marktspelers om zich uit te spreken over de wenselijkheid van de bijkomende functionaliteiten m.b.t. de combinatie van BidLadder en R3 non-CIPU op éénzelfde leveringspunt. Het document dat ter consultatie werd voorgelegd is beschikbaar op de [website](#) van Elia.

De reacties werden geconsolideerd in een consultatieverslag waarvan de niet-confidentiële versie beschikbaar is op de website. Aan de hand van dit consultatieverslag wordt het antwoord van Elia op de geformuleerde opmerkingen weergegeven. Dit consultatieverslag zal in detail toegelicht worden tijdens de Task Force BidLadder van 5 oktober 2016.

Hoewel er in de studie van de CREG duidelijk principes worden gedefinieerd en concrete aanbevelingen worden gedaan m.b.t. het te ontwikkelen model voor energieoverdracht, zijn er tot op heden nog enkele onzekerheden waarvan de impact op het pilootproject niet verwaarloosbaar is. Met betrekking tot deze punten formuleert Elia in volgende paragraaf dan ook enig voorbehoud.

1.2 Voorbehoud

In de studie van de CREG wordt een actieplan voorgesteld betreffende de noodzakelijke stappen voor de invoering van een mechanisme voor de energieoverdracht. De eerste stap is de aanpassing van de wetgeving, in het bijzonder de Elektriciteitswet en vervolgens de uitvaardiging van de bijhorende Koninklijke besluiten die de principes en uitvoeringsmodaliteiten moeten definiëren. Volgens de studie van de CREG is deze wetsaanpassing noodzakelijk om een oplossing voor de energieoverdracht te realiseren.

In het kader van de publieke consultatie heeft de Vlaamse regulator (VREG) aangegeven dat een aanpassing van het Vlaams regelgevend kader (Energiedecreet en/of Technisch Reglement Plaatselijk Vervoersnet) noodzakelijk is om de energieoverdracht mogelijk te maken voor leveringspunten die aangesloten zijn op het Plaatselijk Vervoersnet.

Elia sluit niet uit dat ook in andere gewesten dergelijke aanpassingen noodzakelijk zullen zijn.

De realisatie van het pilootproject BidLadder, waarvan een eerste fase mogelijks van start zou kunnen gaan op 30 juni 2017 (indicatieve planning op basis van op vandaag beschikbare technische analyse), is afhankelijk van de tijdige uitwerking van het volledig wettelijk kader. Indien dit tijdig vastgelegd wordt, is het cruciaal voor de realisatie van het project dat het design dat in deze nota wordt beschreven niet fundamenteel afwijkt van het aangenomen wettelijk kader. Indien er fundamentele verschillen zijn tussen de wetgeving en het hieronder beschreven design kan dit de operationalisering van het pilootproject BidLadder in het gedrang brengen.

Bij gebrek aan een wettelijk kader zal het pilootproject BidLadder alleen toegankelijk zijn voor

- de leveringspunten op het Elia-net (het federaal transportnet en het plaatselijk vervoersnet) waar de BSP (Balancing Service Provider) en de leverancier en hun desbetreffende BRPs éénzelfde partij zijn,.
- de leveringspunten waarvoor een bilateraal akkoord bestaat tussen de BSP en de leverancier én tussen beide BRP's (BRP source en BRP van de BSP) om af te zien van de regeling van energieoverdracht. Dit is de zgn. "opt out"-regeling. Indien dergelijk bilateraal akkoord of "opt out"-regeling bestaat, dienen de Elia-processen voor energieoverdracht en de bijhorende gegevensoverdracht voor financiële compensatie niet toegepast te worden.

Dit wordt later toegelicht in sectie 3.4 van deze nota. Het engagement van Elia blijft wel om de energieoverdracht voor BidLadder te implementeren maar dan op een later tijdstip en in functie van de realisatie van het wettelijk kader.

In haar studie stelt de CREG voor om een systeem van bilaterale financiële compensatie tussen de Flexibility Service Provider (FSP) en de leverancier van de oorspronkelijke eindafnemer in te voeren met een bilaterale standaardoplossing (cf. model A3), die in het geval van onenigheid van toepassing zou zijn op beide partijen. Deze bilaterale standaardoplossing wordt momenteel in samenspraak met de betrokken marktpartijen door de CREG uitgewerkt.

Gezien het pilootproject Bidladder betrekking heeft op de flexibiliteit in de balancingmarkt zal Elia, in afwachting van dergelijke standaardoplossing, en indien het wettelijk kader bestaat, enkel de energieoverdracht faciliteren indien er een bilateraal akkoord voor de financiële compensatie bestaat tussen BSP en de leverancier (cf. model A2). In afwezigheid van dit akkoord kan een leveringspunt alleen deelnemen aan het pilootproject BidLadder indien er geen energieoverdracht van toepassing is (cf. sectie 3.4).

In het wetsontwerp (bijlage 1 van de studie CREG) wordt vermeld dat een beheerder van flexibiliteitsgegevens (*Flexibility Data Manager*), na advies van de commissie, aangeduid moet worden door de Koning. Diezelfde studie stelt ook dat Elia de rol van FDM zou kunnen opnemen na bekrachtiging via wetgeving. Zoals hierboven beschreven is er tot op heden geen duidelijkheid over de inhoud hiervan noch over de timing. Daarom wordt in dit

pilootproject als werkhypothese aangenomen dat Elia, gelet op het feit dat dit pilootproject alleen flexibiliteit aangesloten op het Elia-net omvat, de rol van FDM opneemt.

1.3 Scope en principes

Het pilootproject beperkt zich in eerste fase tot de deelname van leveringspunten aangesloten op het TSO-net. De ambitie is om, in tweede instantie en in overleg met de distributienetbeheerders, ook flexibiliteit aangesloten op het distributienet te kunnen aanbieden.

Gelet op het feit dat dit een **pilootproject** is, impliceert dit dat de scope doorheen de tijd nog verder kan evolueren in functie van o.a. de invoering van een wettelijk kader, opgedane ervaring, marktomstandigheden en andere productontwikkelingen.

De studie van de CREG definieert de FSP als een dienstverlener van flexibiliteit van de vraag. De FSP neemt de rol van BSP (*Balancing Service Provider*) op indien deze diensten voor balancing verleent zoals bepaald in de Guideline on Electricity Balancing. Het pilootproject BidLadder heeft betrekking op de balancing markt en bijgevolg biedt de dienstverlener flexibiliteit aan voor balancing. Elia formuleert in het pilootproject BidLadder een oplossing voor vrije biedingen (in het kader van de mFRR-producten) afkomstig van de BSP.

Een marktpartij kan de rol of marktfunctie van BSP opnemen maar kan uiteraard ook verschillende rollen (BSP, BRP, toegangshouder, leverancier, netgebruiker) uitoefenen.

In lijn met het 3de principe van de CREG moet een BSP de evenwichtsverantwoordelijkheid op zich nemen voor de activering van de flexibiliteit die hij beheert. Analoog met de leveranciersmarkt dient de BSP een BRP aan te duiden voor elk van zijn leveringspunten (waarbij dat niet noodzakelijk dezelfde BRP hoeft te zijn voor elk punt).

In het kader van het pilootproject BidLadder bepaalt Elia bijgevolg dat de BSP een evenwichtsverantwoordelijke moet aanduiden nl. de geassocieerde BRP of de *BRPbsp* (de BSP kan natuurlijk ook zelf BRP worden, waarbij hij de beide rollen opneemt). Deze aanduiding gebeurt in het contract dat Elia afsluit met de BSP voor de levering van flexibiliteit (cf. 4.1).

Dit zal tot een quasi volwaardig "flex toegangsregister" leiden waarin voor elk leveringspunt de leverancier, de BRP belast met de opvolging van het leveringspunt (de oorspronkelijke BRP of *BRPsource*), de BSP en de *BRPbsp* wordt bijgehouden

Het in deze nota voorgestelde model voor energieoverdracht is volledig in lijn met de principes zoals gedefinieerd in de studie van de CREG (p. 24). Concreet wil dit zeggen dat de voorgestelde oplossingen kaderen in: een centraal model voor het beheer van de gegevens betreffende de volumes aan flexibiliteit m.a.w. het model met de *Flexibility Data Manager* (FDM) (cf. principe 5).

-
- een systeem van bilaterale financiële compensatie tussen de *Flexibility Service Provider* (FSP) en de leverancier (principe 4.2). Dit impliceert dat Elia niet betrokken is bij de financiële compensatie ten gevolge van een energieoverdracht maar wel het proces faciliteert via de noodzakelijke gegevensoverdracht.
 - een systeem waarbij de FSP de evenwichtsverantwoordelijkheid van de activering van zijn flexibiliteit op zich neemt (principe 3). Daartoe sluit de FSP zelf een contract van Toegangsverantwoordelijke ("ARP-contract") af met Elia of hij duidt een BRP aan met wie hij een contract heeft afgesloten om deze evenwichtsverantwoordelijkheid op te nemen. De contractuele gevolgen worden beschreven in deel 4.

Deze oplossingen dienen ook te voldoen aan het principe "confidentialiteit". De bescherming van de vertrouwelijkheid van commercieel gevoelige gegevens van de betrokken partijen is cruciaal, in het bijzonder met betrekking tot de energieoverdracht tussen de FSP en leverancier.

In aanvulling op de tien principes die door de CREG werden gedefinieerd, wenst Elia volgende algemene principes toe te voegen:

- *Bevorderen van een level playing field*: voorwaarden voor deelname aan verschillende marktsegmenten voor verschillende marktpartijen moeten, in de mate van het mogelijke, gelijkaardig zijn;
- *Respecteren van rollen en verantwoordelijkheden*: de ontwikkeling van nieuwe marktmodellen en producten dient de rollen en verantwoordelijken van de verschillende betrokken partijen te respecteren;
- *Respecteren van marktprincipes*: de ontwikkeling van nieuwe producten, in casu in de context van balancing, dient steeds te gebeuren in lijn met de vigerende en voorziene marktprincipes;
- *Eenvoud en toegankelijkheid*: in de mate van het mogelijke dienen de ontwikkelde concepten en producten eenvoudig te zijn en zo weinig mogelijk barrières voor deelname aan de markt te bevatten.

In aanvulling op de hierboven beschreven principes is de uitwerking van het pilootproject ook in lijn met de reeds gepresenteerde roadmap voor de tertiaire reserves (cfr. Users' Group WG Balancing) alsook de toekomstige *Guideline on Electricity Balancing*.

2 Pilootproject BidLadder

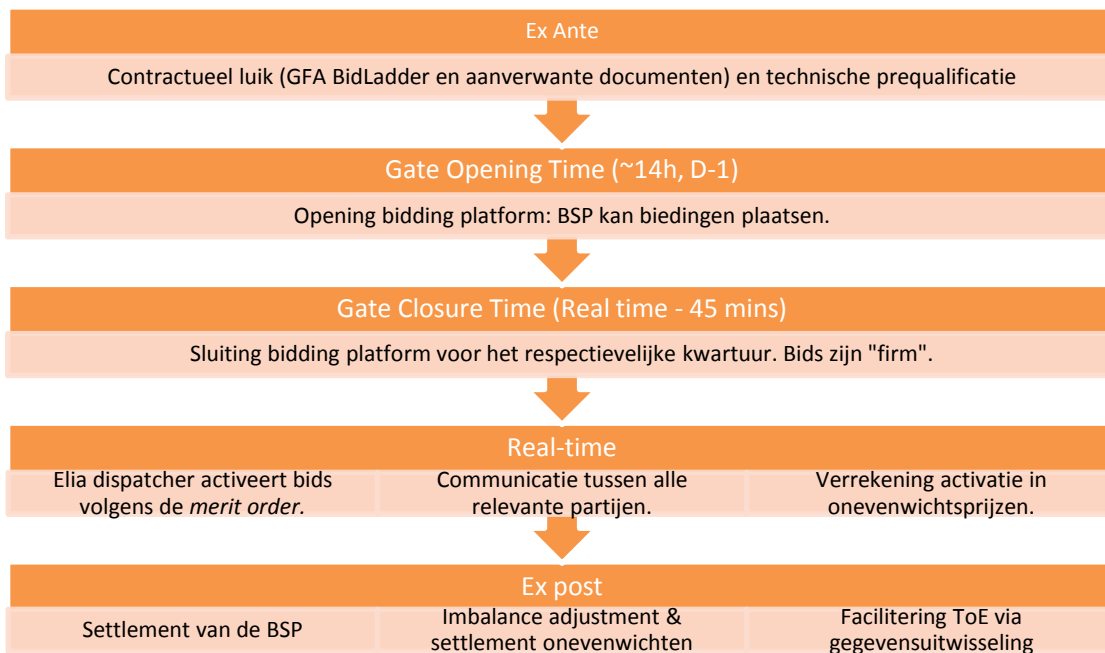
Dit hoofdstuk beschrijft hoe een aanbieder van flexibiliteit biedingen kan plaatsen op het biedplatform *BidLadder* en hoe het volledige proces verloopt vanaf de prekwificatie tot en met activatiecontrole en de vergoeding.

Vervolgens wordt er dieper ingegaan op het operationele kader en worden de verschillende processtappen toegelicht. De onderstaande figuur geeft een overzicht van de grote stappen in dit proces nl. de technische prekwificatie, het indienen van biedingen op BidLadder, de activatie van een bieding, de activatiecontrole en de vergoeding van de BSP.

Deze stappen worden in de volgende paragrafen toegelicht.

Het proces van de imbalance adjustment en de gegevensoverdracht ter facilitering van de financiële compensatie worden in deel 3 beschreven.

Het contractueel kader wordt besproken in deel 4.

2.1 Technische prekwificatie

2.1.1 Deelname van leveringspunten aan het platform BidLadder

In eerste instantie zal in het pilootproject BidLadder flexibiliteit **afkomstig van leveringspunten op het Elia-net**, die niet opgenomen zijn in een CIPU-contract, kunnen deelnemen aan de balancing markt via vrije biedingen. Daarnaast zullen ook leveringspunten met submetering achter een Elia-toegangspunt of leveringspunten in een gesloten distributiesysteem (zgn. Closed Distribution System) aangesloten op het Elia-net kunnen deelnemen.

Uiteraard moeten bovenstaande leveringspunten ook voldoen aan de contractuele en operationele vereisten. Een bijkomende voorwaarde is dat het leveringspunt geen deel mag uitmaken van een SDR-contract in 2017.

De toegangspunten op het distributienet, de leveringspunten met submetering achter een distributie-toegangspunt of een gesloten distributienet aangesloten op het distributienet vallen buiten de scope van het pilotproject BidLadder. Voor deze leveringspunten streeft Elia naar samenwerkingsmechanismen met de distributienetbeheerders. Concrete designaspecten gelinkt aan deze types leveringspunten worden niet verder besproken in deze nota.

Onderstaande figuur geeft een overzicht van welke leveringspunten kunnen deelnemen aan het pilotproject BidLadder en geeft ook aan welke partij/rol flexibiliteit op deze leveringspunten kan aanbieden.

	Leveringspunten TSO-net (incl. submetered & CDS)	Leveringspunten DSO-net
Aangeboden door BRP	Deel van pilotproject	(1)
Aangeboden door BSP	(2)	(1),(2)

↓
(1) Deelname afhankelijk van besprekingen met DNBs

→ (2) Deelname afhankelijk van het wettelijk kader (cf. sectie 1.2), behoudens "opt out" (cf sectie 3.4)

2.1.2 Registratie van leveringspunten

In aanvulling op de noodzakelijke contractuele bepalingen en de voorwaarden voor het geldig afsluiten van een BidLadder-contract moeten leveringspunten geregistreerd worden bij Elia alvorens de BSP deze kan gebruiken voor zijn biedingen op de BidLadder.

De registratie omvat volgende voorwaarden:

- Het voorleggen van een geldige "Grid User Declaration" (cf. 4.1)
- Het overmaken van informatie met betrekking tot het leveringspunt:
 - Naam van het leveringspunt
 - Type leveringspunt (toegangspunt, submeter, CDS)
 - EAN
 - Naam eindgebruiker
 - Adres
 - Referentievermogen (*Rref*)

-
- Mogelijke richting van activatie (opwaarts, neerwaarts, beide)
 - Gevalideerde metering van een (de) Elia hoofdmeter(s) voor leveringspunten aangesloten op het Elia¹-net;
 - Gevalideerde metering van een (de) submeter(s) voor leveringspunten in een industriële site onder de volgende voorwaarden:
 - Een geldig bewijs van submeter conformiteit;
 - Gevalideerde metering van een (de) bestaande metering installatie(s), voor leveringspunten in een CDS (Closed Distribution System), die gebruikt wordt(en) voor de facturatie, onder de volgende voorwaarden:
 - Een geldig bewijs van submeter conformiteit
 - Een CDS Beheerder verklaring

Naast de registratiegegevens voor deelname aan de BidLadder is het mogelijk om tijdens deze registratie ook bijkomende informatie mee te geven die nodig is voor een registratie voor R3 Flex/Standaard om zo de administratieve last te reduceren. De voorwaarden voor R3 vallen buiten de scope van dit document.

2.1.3 Simulatietest

In het kader van de prequalificatie voor deelname aan de BidLadder moet een simulatietest uitgevoerd worden. Deze test heeft twee doelstellingen:

1. Verificatie dat de BSP in staat is om het volledige BidLadder-proces te doorlopen zonder technische problemen (proces van real-time communicatie en gegevensuitwisseling)
2. Controle of de BSP op voldoende wijze kan voldoen aan een gedane bieding (respecteren van de limieten bij activatiecontrole (cf. 2.4.1)).

De simulatietest leidt dus niet tot een verificatie van het aanwezige volume aan flexibiliteit en is geen controle van het verklaarde referentievermogen. Een imbalance adjustment bij de BRPbsp (en dus ook bij de BRPsource) en een *ex post* activatiecontrole zijn echter wel voorzien om toch de nodige garanties te hebben dat het aangeboden volume ook aanwezig is.

In principe moet een BSP een simulatietest slechts éénmalig doorlopen, bij de registratie van de BSP. Het is dus niet nodig om een nieuwe simulatietest te doorlopen bij het aanpassen van de pool van leveringspunten.

De simulatietest omvat volgende elementen:

- Elia definieert een testperiode van minimaal 24 uur en maximaal 48 uur en communiceert deze aan de BSP.

¹ Elia bezit al de Hoofdmetering van zijn eigen Net. De BSP kan deze informatie aanvragen via de netgebruiker of via Elia na voorlegging van een getekende netgebruiker verklaring die toegang geeft tot de meetgegevens.

-
- Voor deze testperiode dient de BSP aan Elia te communiceren welke volumes hij kan aanbieden op de BidLadder. De BSP kan deze volumes aanpassen tot aan de voorziene *gate closure time* (cf. 2.2.1).
 - Gedurende de testperiode kiest Elia één kwartier om de bieding van de BSP partieel of volledig te activeren.
 - De BSP levert het gevraagde volume.

De simulatietest is succesvol als volgende voorwaarden tegelijk voldaan zijn:

- De BSP heeft alle communicatie- en gegevensuitwisselingen verbonden aan een activatie succesvol doorlopen.
- De BSP heeft een volume geleverd binnen de limieten zoals voorzien voor de activatiecontrole (cf. 2.4.1).
- De BSP heeft een vrije keuze in het aanbieden van een volume voor de test. Het spreekt voor zich dat een test slechts succesvol kan zijn indien een minimum volume (minstens 1MW) wordt aangeboden en Elia effectief volume kan activeren.

Bij een simulatietest gelden volgende modaliteiten:

- De BSP ontvangt *geen* activatievergoeding, m.a.w. de BSP staat dus zelf in voor de kosten verbonden aan een simulatietest
- Het gevraagde volume wordt *niet* toegevoegd aan de perimeter van de BRPbsp. Het geleverde volume wordt *wel* toegevoegd aan de perimeter van de BRPbsp en gecorrigeerd in de perimeter van de BRPsource. De BRPbsp zal dus een positief onevenwicht hebben ten belope van het geleverde volume, terwijl de BRPsource geen invloed zal ondervinden van de simulatie.
- Elia bezorgt de BSP en de leverancier de nodige gegevens ter facilitering van de financiële compensatie van de energieoverdracht.

Indien Elia tijdens de duur van het contract vaststelt dat de BSP niet (meer) in staat is om het proces van real-time communicatie en gegevensuitwisseling succesvol te doorlopen, kan Elia de toegang tot de BidLadder ontzeggen totdat de BSP een nieuwe simulatietest succesvol heeft doorstaan. De modaliteiten worden vastgelegd in het BidLadder contract.

2.1.4 Combinatie van BidLadder en R3 non-CIPU

Elia erkent de toegevoegde waarde van de combinatie van Bidladder en R3 non-CIPU op éénzelfde leveringspunt om zo de liquiditeit op de Bidladder te verhogen. Daarom zal ELIA, binnen een redelijke termijn na het opstarten van Bidladder deze functionaliteit mogelijk maken. Elia zal bijgevolg de functionaliteit van flexibel poolbeheer niet ontwikkelen.

De concrete modaliteiten voor een dergelijke combinatie dienen nog verder besproken te worden bij het opstellen van het BidLadder-contract, maar ook – en niet in het minst – binnen de context van de voorziene controles van R3 non-CIPU.

Bij de uitrol van deze functionaliteit is het voor Elia van cruciaal belang dat elke vorm van "double-selling" vermeden wordt en dat de reeds gecontracteerde flexibiliteit in R3 non-CIPU ook nog eens gevaloriseerd wordt via de BidLadder. Dergelijke "double-selling" is niet aanvaardbaar.

Elia tracht om zo spoedig mogelijk de "combo" binnen het pilootproject BidLadder te operationaliseren en engageert zich om over de mogelijke implementatietijdslijnen hiervan voor eind december meer duidelijkheid te geven.

Deze functionaliteit biedt de mogelijkheid aan een BSP om een leveringspunt, dat ook deel uitmaakt van een geprekwalificeerde pool van leveringspunten voor R3 non-CIPU, tegelijkertijd te gebruiken voor de levering van balancing energie op BidLadder. Concreet betekent dit dat het betrokken leveringspunt dat geprekwalificeerd werd tijdens de prekwalficatieprocedure voor R3 non-CIPU automatisch geprekwalificeerd is voor deelname aan BidLadder.

Volgende principes dienen in acht genomen te worden:

- De BSP blijft verantwoordelijk voor het gecombineerd aanbieden en leveren van beide diensten en draagt het risico voor de gevolgen die hieruit voortkomen.
- Het leveringspunt waarop men de diensten wil combineren is aangesloten op het Elia-net.
- Een leveringspunt geprekwalificeerd in het kader van R3 non-CIPU is automatisch bruikbaar voor biedingen op de BidLadder zonder bijkomende prekwalficatie-eisen indien het leveringspunt op voldoende wijze geregistreerd is en Elia over alle relevante informatie beschikt.
- Het referentie reservevermogen (Rref) per leveringspunt geregistreerd in de Netgebruiker Verklaring (*Grid User Declaration*) wordt beschouwd als het in rekening te nemen referentievermogen voor BidLadder.
- Ongeacht de baseline gebruikt in de context van een contract R3 non-CIPU , wordt voor een leveringspunt dat deelneemt aan de BidLadder steeds het laatste kwartuur vóór de activatieperiode gebruikt als baseline.
- Om de beschikbaarheid van een contract R3 non-CIPU op voldoende wijze te garanderen zal een beschikbaarheids- en activatiecontrole uitgevoerd worden, om o.a. de zogenaamde "double-selling" te vermijden

Deze controles moeten verifiëren of de gecontracteerde R3 non-CIPU beschikbaar en activeerbaar blijft indien BidLadder geactiveerd wordt.

De bovenstaande principes en eventuele verdere modaliteiten zullen, beschreven worden in de contracten voor R3 non-CIPU en BidLadder.

2.2 Biedplatform BidLadder

2.2.1 Het biedproces en eigenschappen van de bieding

Flexibiliteit aanbieden gebeurt via **expliciete biedingen** op een nieuwe IT-applicatie, het biedplatform BidLadder. De biedingen zijn expliciet omdat noch het aangeboden volume, noch de prijs waaraan dit volume beschikbaar is door Elia berekend of afgeleid wordt uit nominaties of andere programma's. Zowel het volume als de prijs wordt vrij bepaald door de BSP. Dit in tegenstelling tot de vrije CIPU-biedingen waar het beschikbare volume impliciet bepaald wordt door Elia in functie van de door de BRP ter beschikking gestelde dagelijkse toegangsprogramma's. De prijs voor het beschikbare volume bij CIPU-biedingen wordt wel vrij bepaald.

De procedure voor het aanbieden van flexibiliteit op BidLadder loopt zoveel mogelijk parallel met de procedure voor de vrije CIPU-biedingen.

Flexibiliteit op de BidLadder aanbieden kan vanaf 14u de dag voordien (D-1), de *gate opening time*. Op dat moment zijn, onder normale omstandigheden, de resultaten van de Day Ahead markt gekend.

De *gate closure time* is, zoals bij de vrije CIPU-biedingen, 45 minuten vóór de start van het kwartier van de levering. Tot dan kunnen biedingen gewijzigd of geannuleerd worden. Na *gate closure time* worden biedingen (volume en prijs) als vast (*firm*) beschouwd.

Een bieding bestaat uit een volume (in MW), prijs (in €/MWh) en activatieperiode (minimaal 1 kwartier) en de lijst/pool van de leveringspunten die geactiveerd zullen zijn. Het volume bedraagt minimaal 1 MW en kan verhoogd worden in stappen van 0,1 MW. Biedingen kunnen onderling niet gelinkt zijn en kunnen partieel geactiveerd worden aan de initieel aangeboden prijs.

Een bieding is pas "geldig" indien deze voldoet aan bepaalde eisen en de gevraagde informatie bevat. Er wordt vereist dat het aangeboden volume niet groter is dan (de som van) het referentievermogen van de opgegeven leveringspunten en dat de aangeboden prijs binnen de volgende limieten valt:

- Voor een opwaartse bieding (I-Bid): $0 \leq \text{prijs} \leq 4499,99 \text{ €/MWh}$
- Voor een neerwaartse bieding (D-Bid): ongelimiteerd

De bieding moet ook informatie bevatten over het karakter van de regeling (op- of neerwaarts) alsook over welk(e) (pool van) leveringspunt(en) gebruikt zal worden. Het is mogelijk om meerdere biedingen te doen voor een bepaald kwartier (bijvoorbeeld met een verschillende prijs), maar een leveringspunt kan maar aangeboden worden in één bieding voor een bepaald kwartier. Anders gesteld, indien meerdere biedingen per kwartier worden aangeboden, dienen de verschillende pools van leveringspunten voor deze biedingen onafhankelijk te zijn van elkaar.

Een bieding dient informatie te bevatten over de *verlengbaarheid* van een bieding. Rekening houdend met een periode van 45 minuten tussen *gate closure time* en start van een activatie, moet aangegeven worden of een bieding een maximale duurtijd heeft van 1, 2, 3 of 4 kwartieren. Dit laat de aanbieder voldoende tijd om - rekening houdend met een eventuele activatie - zijn bieding aan te passen of terug te trekken voor latere tijdstippen. Bij het ingeven van een bid kan voor elk kwartier een verschillende prijs bepaald worden. Deze (mogelijks verschillende) prijzen per kwartier zullen ook voor de eventuele verlenging(en) gebruikt worden..

Een bieding dient ook rekening te houden met de beschikbare informatie in het kader van *congestiemanagement* (in casu de zogenaamde groene & rode zones uit het CIPU-proces).

BidLadder is immers een pilootproject dat zich inschrijft in de bestaande logica van congestiebeheer en de regels zoals toegepast in het CIPU-contract. Daarom stelt ELIA voor om, in lijn met CIPU-biedingen, een controle te voorzien of een bieding geen leveringspunt(en) gelegen in een rode zone bevat waarvoor het referentievermogen groter of gelijk is aan 25 MW. Elia zal elke bieding met een leveringspunt met een referentievermogen ≥ 25 MW gelegen in een rode zone niet weerhouden voor activatie. Het is bijgevolg de verantwoordelijkheid van de BSP om erover te waken dat zijn biedingen de beperkingen m.b.t. congestiemanagement respecteren. Elia zal de informatie m.b.t. groene en rode zones ter beschikking stellen van de BSP (analoog zoals dit vandaag gebeurt t.o.v. de BRPs die een CIPU contract ondertekend hebben). Elia heeft met deze maatregel als doel om een equivalente benadering te hanteren t.a.v. enerzijds productie-eenheden, onderhevig aan een CIPU (typisch met een vermogen ≥ 25 MW) en anderzijds de flexibele leveringspunten op Bidladder met een referentievermogen ≥ 25 MW. Beide partijen zijn in de voorgestelde oplossing onderhevig aan dezelfde congestiebepalingen.

Elia neemt evenwel akte van de geformuleerde opmerkingen door met betrekking tot dit onderwerp en wenst de modaliteiten van congestiebeheer met de marktpartijen te bespreken in een concreet traject alsook in een bredere context dan het pilootproject Bidladder. Dit zal gebeuren via de Werkgroep System Operations en European Market Design. (cf. Users' Group 22/09/2016).

De regels met betrekking tot congestiebeheer toegepast op biedingen op de BidLadder zullen verankerd worden in de GFA BidLadder

De biedingregels (*BidLadder Bidding Rules*) zullen de vereisten en instructies voor het indienen van een bieding meer in detail beschrijven en zullen gepubliceerd worden op de website van Elia.

2.2.2 Transparantie m.b.t. de aangeboden volumes en prijzen

Elia stelt voor om een analoog niveau van transparantie te hanteren voor de aangeboden volumes en prijzen zoals reeds het geval is voor andere producten. Concreet betekent dit een integratie in de publicatie op de Elia-website van de zogenaamde "*Available Regulation Capacity*" (of ARC).

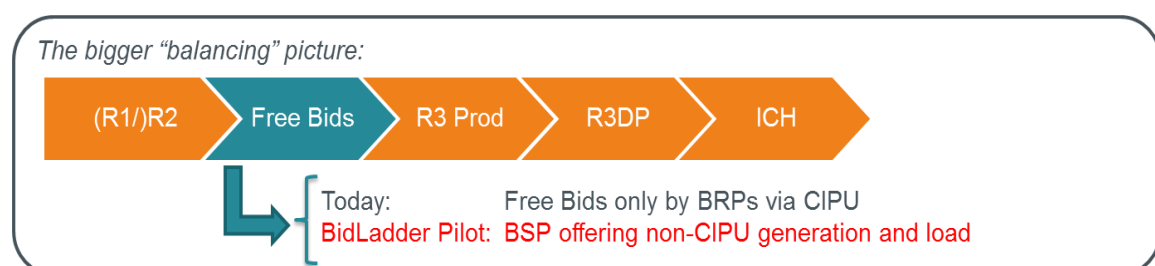
Voor de beschikbare volumes wordt rekening gehouden met alle aangeboden biedingen op de BidLadder vanaf het moment waarop de biedingen gemaakt zijn. Eventuele aanpassingen aan biedingen worden in rekening genomen bij elke volgende update van de publicatie. Updates gebeuren elk kwartier. De publicatie houdt tevens rekening met de verlengbaarheid van de biedingen om rekening te houden met de mogelijke beperking op de energie vervat in een bieding.

2.3 Activatie van een bieding

Zoals eerder vermeld zal het pilootproject BidLadder nu ook de mogelijkheid bieden aan eenheden buiten het kader van het CIPU-contract om vrije biedingen in te dienen. Om te bepalen welke biedingen geactiveerd zullen worden, zal een technisch-economische analyse uitgevoerd worden op CIPU-biedingen van coördineerbare productie-eenheden en niet-CIPU-biedingen. Deze resulteert in één activatie-rangorde of zgn. *merit order* voor alle vrije biedingen. De verschillende vrije biedingen worden dus in concurrentie met elkaar geplaatst op basis van vrije prijzen.

Dit impliceert dat de merit order, zoals bepaald in het Federaal Technisch Reglement en goedgekeurd in de marktwerkingsregels voor de compensatie van de kwartuurneevenwichten niet wijzigt en dat de onevenwichtsprijzen bij activatie van vrije biedingen de prijs van de biedingen op de BidLadder zullen reflecteren. Eventuele hoge prijzen aangeboden op de BidLadder zullen dan ook een impact hebben op de onevenwichtsprijzen waaraan de BRPs onderhevig zijn. De voorziene productevoluties voor de tertiaire reserves (cf.1.3) hebben evenmin invloed hierop. De merit order zal er dus als volgt uitzien:

1. Secundaire reserves
2. **Vrije biedingen:** één techno-economische *merit order* voor alle vrije biedingen (CIPU en niet-CIPU). Meer concreet worden de biedingen op de BidLadder in concurrentie gesteld met de vrije biedingen afkomstig van de coördineerbare productie-eenheden met een CIPU-contract.
3. R3 Productie
4. R3 Dynamisch Profiel (R3DP)
5. Onderbreekbare klanten (ICH)

De producten R3 Productie en R3DP zullen voor 2017 de nodige aanpassingen ondergaan en evolueren naar R3 Standard en R3 Flex. Deze evolutie valt buiten de scope van dit document.

2.3.1 Proces en informatie-uitwisseling bij activatie

Op vraag van Elia zal een bieding op de BidLadder partieel of volledig geactiveerd worden (cf. stap 1 in onderstaande figuur).

De BSP dient de activatie steeds te bevestigen ten laatste 3 minuten na het verzoek tot activatie (cf. stap 2 in onderstaande figuur). Tegelijkertijd met deze bevestiging zal de BSP de verdeling van het gevraagde volume over de in de bieding opgenomen leveringspunten aanleveren. Deze informatieoverdracht wordt verankerd in het BidLadder-contract tussen Elia en de BSP. Aangezien biedingen *firm* zijn kan een BSP de activatie niet weigeren. Indien een BSP een activatie niet bevestigt kan dit leiden tot nader onderzoek en mogelijks contractuele gevolgen hebben (vb. schorsing van het BidLadder-platform voor een periode van 30 dagen).

Ten laatste binnen het kwartier volgend op de start van de activatie stuurt Elia een 1ste notificatie naar de BRPsource van de betrokken leveringspunten (cf. stap 3 in onderstaande figuur).

Deze bevat het gevraagde volume aan flexibiliteit per leveringspunt, geaggregeerd per BRPsource, op basis van de niet-gevalideerde informatie die door de BSP aan Elia ter beschikking wordt gesteld.

Deze informatieoverdracht wordt verankerd in het ARP-contract tussen Elia en de BRPsource. De BRPsource kent zo de geschatte impact op zijn portfolio om zo "counterbalancing" te vermijden. Het gevraagde volume aan flexibiliteit per leveringspunt wordt desgevallend ter beschikking gesteld van de betrokken CDS beheerder.

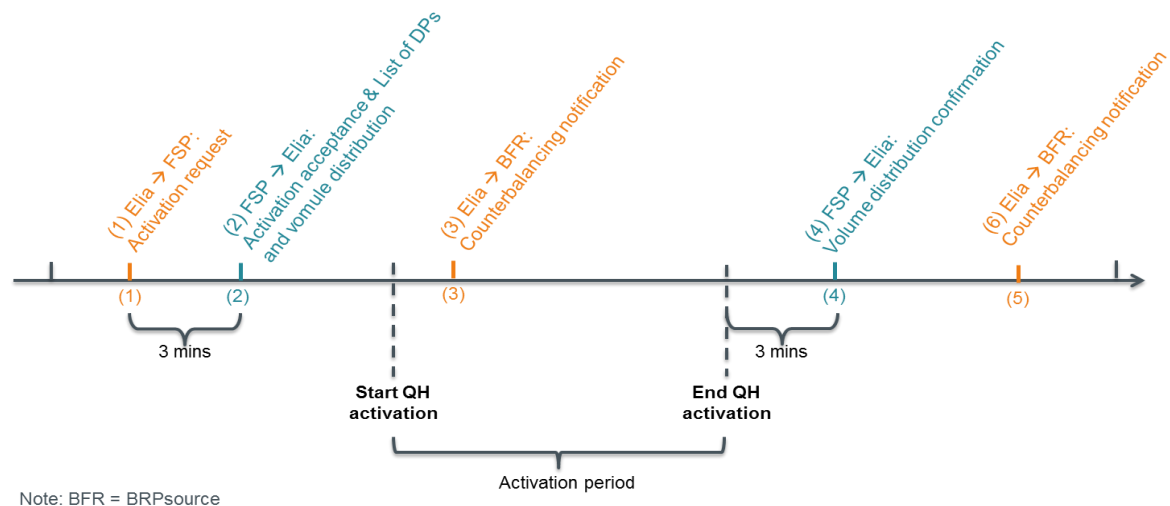
Bij het einde van een activatie dient de BSP de stopzetting te bevestigen aan Elia ten laatste 3 minuten na het einde van de activatieperiode (cf. stap 4 in onderstaande figuur). Op hetzelfde ogenblik als de bevestiging zal de BSP de verdeling van het geleverde volume over de in de bieding opgenomen leveringspunten overmaken aan Elia.

De leveringspunten waarvoor de BSP aangeeft dat er 0 MW geleverd werd, worden door Elia niet weerhouden in de verdere behandeling van de imbalance adjustment en de activatiecontrole. Elia interpreteert de nulwaarde voor een leveringspunt alsof het betrokken leveringspunt niet gebruikt werd door de BSP. Deze informatieoverdracht wordt verankerd in het BidLadder-contract tussen Elia en de BSP. Het geleverde volume aan flexibiliteit per leveringspunt wordt desgevallend tevens ter beschikking gesteld van de betrokken CDS beheerder. Elia bevestigt dat het de bedoeling is om gebruik te maken van de bestaande communicatiesystemen en protocollen (terug te vinden op de Elia website in de "Metering Manual for CDSO"²)

² <http://www.elia.be/en/grid-data/extranet-for-customers/metering/technical-information>

Ten laatste binnen het kwartier volgend op het einde van de activatieperiode stuurt Elia een 2de notificatie naar de BRPsource (cf. stap 5 in onderstaande figuur). Deze bevat het geactiveerde volume aan flexibiliteit per leveringspunt, geaggregeerd per BRPsource, op basis van de niet-gevalideerde informatie die door de BSP aan Elia bevestigd werd.

Deze informatieoverdracht wordt verankerd in het ARP-contract tussen Elia en de BRPsource. De betrokken BRPs kennen zo de impact op hun portfolio en zo wordt “counterbalancing” vermeden. Onderstaande figuur verduidelijkt deze sequentie van notificaties.

In het BidLadder-contract wordt eveneens opgenomen dat de informatie aangeleverd door de BSP bij een activatie, meer bepaald de volume-verdeling over de verschillende leveringspunten, van voldoende kwaliteit dient te zijn. Elia kan bij regelmatige en significante afwijkingen tussen de ex-post vastgestelde realiteit en de gegevens verschaft door de BSP overgaan tot schorsing van het BidLadder-contract voor 30 kalenderdagen.

Zoals eerder vermeld is na *gate closure time* een bieding *firm*. Dit impliceert dat een activatie in principe niet geweigerd kan worden door een BSP.

De activatie van flexibiliteit op de BidLadder wordt vanzelfsprekend meegenomen in de bepaling van de onevenwichtsprijzen voor positief/negatief onevenwicht. De werkwijze is analoog als bij de vrije CIPU-biedingen en wordt hier niet verder beschreven. Deze principes zullen dus analoog voor de niet-CIPU-biedingen in de *Balancing Rules* worden vastgelegd.

2.3.2 Transparantie m.b.t. de geactiveerde volumes en prijzen

Elia stelt voor om eenzelfde niveau van transparantie te hanteren voor de aangeboden volumes en prijzen zoals reeds het geval is voor andere producten. Concreet betekent dit een integratie in de publicaties van de zogenaamde “*Using Regulation Capacity*” van de gevraagde hoeveelheden via BidLadder.

2.4 Activatiecontrole & vergoeding van de BSP

2.4.1 Activatiecontrole

Bij activaties van biedingen op de BidLadder zal Elia systematisch controleren dat het door Elia gevraagde volume ook daadwerkelijk geleverd werd en dat de afwijking tussen het gevraagde en geleverde volume binnen redelijke marges valt. Deze activatiecontroles hebben tot doel te garanderen dat de kwaliteit van de aangeboden volumes op de BidLadder voldoende hoog is om het risico op een foutieve inschatting van beschikbare flexibiliteit te beperken. Deze activatiecontrole kan opgevat worden als versterking van het prekwificatieproces. Zoals besproken in sectie 2.1.2 worden de referentievermogens voor BidLadder niet expliciet geprekwalificeerd.

De hieronder beschreven activatiecontrole is onafhankelijk van de situaties met of zonder toepassing van de Elia-processen voor energieoverdracht en de bijhorende gegevensoverdracht voor financiële compensatie (cf. 3.4). Op deze wijze voorziet Elia in voldoende garanties dat het gevraagde volume effectief geleverd wordt.

De voorgestelde activatiecontrole is als volgt:

- Bij activatie van één kwartier of voor het eerste kwartier van een langere activatie:

○ Maximaal geleverde volume = 100% van het gevraagde volume + min [max (10% van het gevraagde volume ; 0,5 MW) ; 5 MW]○ Minimaal geleverde volume = 50% van het gevraagde volume - min [max (5 % van het gevraagde volume; 0,5 MW) ; 2,5 MW]

- Bij elk volgend kwartier:

○ Maximaal geleverde volume = 100% van het gevraagde volume + min [max (10% van het gevraagde volume; 0,5 MW) ; 5 MW]○ Minimaal geleverde volume = 100% van het gevraagde volume - min [max (10 % van het gevraagde volume; 0,5 MW) ; 5 MW]

- De activatiecontroles gebeuren voor het geheel van een bieding, m.a.w. alle leveringspunten in een bieding worden samen in beschouwing genomen met uitzondering van de leveringspunten waarvoor de BSP een nulwaarde heeft opgegeven in de 2de bevestiging die plaatsvindt binnen de 3 minuten na het einde van de activatieperiode (cf. 2.3.1)
- De activatiecontroles beschouwen enkel de kwartieren van de activatie, niet de voorafgaande of volgende kwartieren.

De minder strenge eis voor het minimaal geleverde volume tijdens een 1ste of enige kwartier wordt verklaard door het toestaan van een ramping rate waarbij het totale vermogen van de bieding bereikt wordt na 15 minuten. Deze werkwijze is gelijkaardig aan de eisen voor CIPU-gerelateerde vrije biedingen en faciliteert dan ook maximaal een *level playing field*. Merk wel op dat indien slechts 50% van het gevraagde volume wordt geleverd, de BRPbsp in negatief onevenwicht zal staan ten belope van de niet-geleverde 50%. Er blijft dus steeds een incentive om het volledige energievolume ("block bid") te leveren.

Indien een BSP de hierboven vermelde limieten voor de activatiecontrole systematisch niet respecteert, heeft dit contractuele gevolgen. Bij minimaal drie overtredingen van de vermelde limieten gedurende een periode van 30 dagen ("rolling"), wordt de BSP de toegang ontzegd tot het biedplatform gedurende een periode van 30 dagen.

Indien gedurende de periode van een jaar ("rolling") drie maal de toegang moet ontzegd worden wegens het overschrijden van de vermelde limieten kan Elia eenzijdig overgaan tot het ontbinden van het BidLadder-contract.

2.4.2 Vergoeding van de BSP

De BSP wordt vergoed voor de activatie. De vergoeding is gelijk aan de aangeboden prijs (*pay-as-bid*) vermenigvuldigd met het effectief door Elia gevraagde volume. Merk op dat Elia een bieding partieel kan activeren en/of verlengen. In beide gevallen blijft de biedprijs ongewijzigd.

De bevestiging door de BSP bij activatie van een volume uit een bieding (cf. 2.3.1) geldt als bevestiging van het volume dat voor de vergoeding gebruikt wordt.

2.4.3 Ter beschikkingstelling van meetgegevens

De BRPsource, de toegangshouder en de leverancier ontvangen – volledig in lijn met de bestaande processen – op D+1 de meetgegevens op niveau van het *toegangspunt* (\neq leveringspunt). Deze gegevens zijn op geen enkele wijze gecorrigeerd met betrekking tot de BidLadder.

De BSP ontvangt op D+1 de metering data per *leveringspunt*, de netgebruiker heeft zich hiermee in de Netgebruiker Verklaring (*Grid User Declaration*) akkoord mee verklaard.

3 Marktmodel met energieoverdracht

In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op het principe van de energieoverdracht en de bijhorende aanpassingen van de evenwichtspereimeters en financiële compensatie. Finaal komt ook de rol die Elia speelt in het faciliteren van deze financiële compensatie aan bod.

3.1 Energieoverdracht

In de studie van de CREG wordt de energieoverdracht gedefinieerd als de activering van de flexibiliteit van de vraag waarbij twee verschillende BRP's (één voor de leverancier en één voor de FSP) zijn betrokken en/of waarbij FSP en leverancier verschillende marktpartijen zijn. In het EG3 Smart Grid Task Force rapport³ en de in bijhorende Annex⁴ worden 2 basisprincipes naar vorgeschoven die gelijklopend zijn met deze geformuleerd door de CREG in haar studie:

Principe 4. De tussenkomst van een FSP mag niet ten nadele zijn van andere partijen. Dit houdt in:

- 4.1. de noodzaak om de evenwichtspereimeter van de oorspronkelijke BRP te corrigeren;*
- 4.2. de noodzaak om de elektriciteitsleverancier van de oorspronkelijke eindafnemer financieel te compenseren.*

In lijn met het principe 4.1 dient Elia de evenwichtspereimeter van de oorspronkelijke BRP (de BRPsource) te corrigeren. Deze perimercorrectie of **imbalance adjustment** neutraliseert de impact van de activatie van flexibiliteit bij de oorspronkelijke BRP.

In lijn met het principe 4.2 van de CREG dient een **financiële compensatie** te gebeuren tussen de BSP en leverancier van de eindafnemer voor de activatie van flexibiliteit. Zoals eerder vermeld zal Elia deze compensatie faciliteren door het berekenen van de geleverde volumes en deze ter beschikking te stellen van beide partijen met behoud van confidentialiteit (cf 1.3).

De CREG stelt dat "de evenwichtspereimeters centraal moeten worden gecorrigeerd door een neutrale instantie met de vereiste bevoegdheid." Elia, als verantwoordelijke voor de afrekening van het onevenwicht, kan dus ook de imbalance adjustment in de perimeteer van de BRPsource uitvoeren. Hiervoor berekent Elia de geleverde volumes op basis van het verschil tussen een referentieprofiel (*baseline*) en de gemeten kwartuurwaarden voor de betrokken activatieperiode (cf.3.5).

³ Cf. 2.6 Financial adjustment mechanism, Regulatory Recommendations for the Deployment of Flexibility, EG3 Smart Grid Task Force, January 2015

⁴ Cf. p. 11. Recommendation 3 – Elements of a standardized framework, Regulatory Recommendations for the Deployment of Flexibility – Refinement of Recommendations, EG3 Smart Grid Task Force, September 2015

De correctie van de evenwichtspereimeter dient, in lijn met het 9de principe van de CREG⁵, de vertrouwelijkheid van commercieel gevoelige gegevens te borgen en vereist dus een aanpassing op geaggregeerde basis. De perimeeter van betrokken BRP wordt bijgevolg gecorrigeerd op niveau van de portefeuille (cf. 3.5).

De aanpassing aan de evenwichtspereimeter voor vrije biedingen met energieoverdracht zal ingeschreven worden als een wijziging in het ARP-contract en ter goedkeuring voorgelegd worden aan de CREG.

3.2 Financiële compensatie

In de studie van de CREG wordt de financiële compensatie uitgewerkt op basis van een bilateraal prijsakkoord tussen de FSP en de leverancier (zgn. model A2). In afwezigheid van een dergelijk bilateraal prijsakkoord stelt de CREG voor om via een wijziging aan de Elektriciteitswet de mogelijkheid te voorzien om een modelcontract op te leggen met een gereguleerde prijsformule (zgn. model A3). Elia gaat niet verder in op de modaliteiten van deze gereguleerde financiële compensatie. Deze zal verder uitgewerkt worden o.l.v. de CREG met de betrokken marktpartijen (cf. 1.2).

3.3 Aanpassen evenwichtspereimeter (Imbalance adjustment)

In het kader van de aanpassing van de evenwichtspereimeter (*imbalance adjustment*) door Elia wordt de BRPsource steeds op de hoogte gebracht van een activatie van flexibiliteit in zijn portefeuille. Deze informatie wordt steeds geaggregeerd op portefeuille-niveau zodat de BRPsource geen specifieke informatie ontvangt over individuele leveringspunten en de bijhorende geactiveerde flexibiliteit. De BRPsource blijft wel de meetgegevens ontvangen op niveau van het toegangspunt, maar ook hier wordt geen informatie toegevoegd met betrekking tot activatie van flexibiliteit, m.a.w. de meetgegevens worden niet gewijzigd.

De imbalance adjustment wordt maandelijks door Elia op geaggregeerde wijze, per kwartuur en op portefeuille-niveau gecommuniceerd aan de BRPsource. Ook op deze manier kan de BRPsource niet achterhalen op welke toegangspunten flexibiliteit werd geactiveerd.

De concrete modaliteiten voor imbalance adjustment worden verder beschreven (cf. 3.5).

3.4 Mogelijke marktsituaties

Er zijn verschillende marktsituaties mogelijk bij een activatie van flexibiliteit. Dit is afhankelijk van de rollen die de betrokken marktpartijen opnemen.

Per definitie is er steeds een energieoverdracht van toepassing indien de BRPbsp verschillend is van de BRPsource en/of indien de BSP verschillend is van de leverancier.

⁵ "Principe 9 - de vertrouwelijkheid van de commercieel gevoelige gegevens moet worden gewaarborgd.", CREG studie 1459, p25

Evenwel in het geval waarbij éénzelfde marktpartij zowel BSP, leverancier, BRPbsp als BRPsource is, worden logischerwijze de Elia-processen voor energieoverdracht en de bijhorende gegevensoverdracht voor financiële compensatie niet toegepast.

Indien er een bilateraal akkoord bestaat tussen de BSP en de leverancier én tussen beide BRP's om af te zien van de regeling van energieoverdracht of de zogenaamde "opt-out" regeling dienen de Elia-processen voor energieoverdracht en de bijhorende gegevensoverdracht voor financiële compensatie niet toegepast te worden. Een bewijs van dergelijke bilateraal akkoord of opt out-regeling tussen BSP en leverancier alsook tussen hun beider BRPs wordt zowel door de BSP als door de leverancier gecommuniceerd naar Elia in de BSP-Leverancier Verklaring (*BSP-Supplier Declaration*) (cf. 4.1).

In dergelijke situaties waarbij éénzelfde marktpartij zowel BSP, leverancier, BRPbsp als BRPsource is, of in een opt-out regeling wordt de gebruikelijke *incentive correction* toegepast op de perimeter van de BRPbsp : de perimeter van de BRPbsp wordt gecorrigeerd met het gevraagde volume aan flexibiliteit. De perimeter van de BRPsource wordt niet gecorrigeerd. BSP en leverancier berekenen onderling de geleverde hoeveelheid energie op basis van een bilateraal overeengekomen baseline en regelen onderling de financiële compensatie en de transactie tussen BRPsource en BRPbsp.

3.5 Berekening geleverd volume, imbalance adjustment & imbalance settlement

In een marktmodel met energieoverdracht worden de Elia-processen voor energieoverdracht (en de bijhorende gegevensoverdracht voor financiële compensatie) toegepast:

- de perimeter van de BRPbsp wordt gecorrigeerd met het verschil tussen geleverde en gevraagde energie, rekening houdende met de eventuele *overdelivery* (situatie waarbij de geleverde energie groter is dan de gevraagde energie).
- de BRPsource wordt steeds gecorrigeerd voor de geleverde energie op het betrokken leveringspunt.

Dit marktmodel bij energieoverdracht houdt in het bijzonder rekening met het feit dat de activatie van flexibiliteit van een BSP een impact heeft op de perimeter van de BRPsource.

De aanpassingen van de perimeter van een BRPsource worden steeds toegepast op het niveau van zijn portfolio. De meetgegevens van de toegangspunten (waarover de BRPsource steeds beschikt) worden niet aangepast, noch wordt er aangegeven op welke individuele leveringspunten activaties hebben plaats gevonden. De confidentialiteit blijft zo gegarandeerd, terwijl toch een correcte toewijzing van de onevenwichten plaatsvindt.

In het geval van energieoverdracht kan de "incentive correction" niet toegepast worden. De BRPsource kan immers niet automatisch voor het gehele verschil van *under/overdelivery*, het respectievelijk minder of meer volume leveren dan het door Elia gevraagde volume bij activatie, verantwoordelijk gesteld worden.

Voor het bepalen van de regels voor imbalance adjustment bij energieoverdracht gaan we uit van volgende principes:

- de evenwichtsverantwoordelijkheid ligt a priori bij de BRPsource. Deze verantwoordelijkheid impliceert immers het recht op “*reactive balancing*”, zoals bepaald in artikel 10.2 van het ARP-contract.
- de BSP is enkel verantwoordelijk voor het leveren van de energie conform zijn bieding op de BidLadder en conform met het (partiële) activatieverzoek van Elia. Het indienen van een bieding gebruikmakend van één of meerdere leveringspunten, maakt de BSP noch de BRPbsp automatisch tot BRP voor dit leveringspunt, ook niet enkel tijdens de activatieperiode.

Gecombineerd leiden bovenstaande principes tot volgende regels:

- de BSP is verantwoordelijk voor het leveren van het gevraagde volume, conform zijn (partiële) geactiveerde bieding op de BidLadder en kan bijgevolg geen aanspraak maken op eventueel te veel geleverde energie. Dit zou een vorm van “*reactive balancing*” zijn, hetgeen voor het betrokken leveringspunt enkel de BRPsource toekomt. Elk tekort in de levering is wel voor de rekening van de BRPbsp gezien de niet-conformiteit met het activatieverzoek van Elia.
- de BRPsource dient steeds gecorrigeerd te worden voor de geleverde energie, in die mate dat ze de door Elia gevraagde energie niet overschrijdt. De BRPsource behoudt op deze manier steeds de volledige evenwichtsverantwoordelijkheid voor zijn toegangspunten. Voor een verdere uitwerking van deze principes is het noodzakelijk om het totale gevraagde volume van een activatie en het totale geleverde volume van een activatie verder op te splitsen tot op het niveau van een leveringspunt. Het is belangrijk bij de berekening van de geleverde volumes en een eventuele under/overdelivery dat het geleverde volume op een leveringspunt in elk geval nooit meer kan bedragen dan het referentievermogen van het beschouwde leveringspunt (cf. *Grid User Declaration*, sectie 4.1).

De geleverde energie op een leveringspunt wordt bijgevolg berekend als:

$\text{Max}[(\text{laatste kwartuurwaarde voor het starten van de activatie}) - (\text{kwartuurwaarde van het beschouwde kwartuur}); \text{referentievermogen van het leveringspunt}].$

Voor de berekening van de geleverde volumes worden enkel deze leveringspunten in rekening gebracht waarvoor tijdens de 2de bevestiging door de BSP na het einde van de activatieperiode geen nulwaarde werd gerapporteerd in de bevestiging (cf. 2.3.1).

Onderstaande methode beschrijft de berekening van de geleverde volumes per leveringspunt en de ressorterende imbalance adjustment (cf. Annex 1 voor een meer gedetailleerde uitwerking en een voorbeeld) voor de volgende gevallen:

Geval A: In geval van underdelivery door de BSP (i.e. de BSP levert minder dan het door Elia gevraagde volume)

- Positie BRPbsp = - [(Gevraagd volume)-(Som van geleverde volume over alle betrokken leveringspunten)]
- Per leveringspunt: de BRPsource wordt volledig gecorrigeerd voor het geleverde volume op het betrokken leveringspunt.

Geval B: In geval van precieze levering door de BSP (i.e. de BSP levert het precieze volume dat door Elia werd gevraagd)

- Positie BRPbsp = 0, immers: (Gevraagd volume)-(Som van geleverde volume over alle betrokken leveringspunten)=0.
- Per leveringspunt: de BRPsource wordt volledig gecorrigeerd voor het geleverde volume op het betrokken leveringspunt.

Geval C: In geval van overdelivery door de BSP (i.e. de BSP levert meer dan het door Elia gevraagde volume)

- Positie BRPbsp = 0, immers volgens bovenstaande principes wordt elk teveel geleverd volume buiten de balansverantwoordelijkheid van de BRPbsp beschouwd.
- Per leveringspunt: de BRPsource wordt gecorrigeerd voor het geleverde volume op het beschouwde leveringspunt, wat als volgt wordt berekend in geval van *overdelivery*:
 - Stap 1: De geleverde energie op een leveringspunt wordt berekend zoals hierboven al aangegeven.
 - Stap 2: Het totaal teveel geleverde volume wordt berekend als de som van de geleverde energie op alle leveringspunten in de geactiveerde bieding verminderd met de door Elia gevraagde energie.
 - Stap 3: Het in stap 2 berekende teveel geleverde volume wordt in mindering gebracht van de geleverde energie op de beschouwde leveringspunten proportioneel tot de in stap 1 berekende volumes per leveringspunt.
 - Stap 4: De BRPsource wordt gecorrigeerd voor de in stap 3 berekende volumes.

Merk op dat het geleverde volume op een leveringspunt in het geval van *overdelivery* dus ook (pro rata) gecorrigeerd wordt (cf. stap 3 in geval C).

Het geleverde volume op een leveringspunt zoals berekend volgens de beschrijving in deze sectie is het volume dat dient gebruikt te worden voor imbalance adjustment en de gegevensoverdracht ter facilitering van financiële compensatie tussen de BSP en

leverancier. Voor de activatiecontrole worden de volumes gebruikt voor eventuele aanpassing in geval van overdelivery.

3.6 Gegevensoverdracht door ELIA

3.6.1 In het kader van het faciliteren van de financiële compensatie

Teneinde de vertrouwelijkheid van commercieel gevoelige informatie te beschermen zal Elia de gegevens die ter beschikking worden gesteld van de BSP en de leverancier om de financiële afwikkeling tussen beide mogelijk te maken, aggregeren (cf. 1.3).

Binnen de scope van het pilootproject BidLadder en in lijn met de oplistings van de activiteiten bepaald door de CREG⁶ in haar studie, zal Elia volgende taken op zich nemen:

- Opzetten van een concordantietabel of zgn. "flex toegangsregister" dat de lijst van de leveringspunten bevat met de bijhorende informatie zoals BRP, leverancier, BSP, BRPbsp, eindafnemer alsook detailinformatie m.b.t. het leveringspunt (locatie, referentievermogen, type van flexibiliteit, ...) (cf. 2.1.2). Elia krijgt hiervoor de nodige informatie van de CDSO (Closed Distribution System Operator) voor leveringspunten op het CDS-net. De CDSO dient alle relevante contractuele informatie nodig voor het afhandelen van de energieoverdracht ter beschikking te stellen (via de ondertekening van het "CDSO Collaboration Agreement"), in het bijzonder m.b.t.. de BRPs en leveranciers actief op een binnen het CDS-netwerk gelegen leveringspunt.
- Valideren van submeters en indien noodzakelijk erop toezien dat de afname ter hoogte van de submetering los staat van andere netto-afnames na de hoofdmeter.
- Verzamelen van kwartiergegevens van de betrokken leveringspunten om de geleverde volumes flexibiliteit te bepalen, incl. de kwartierwaarden gebruikt voor het bepalen van de baseline.
- Berekenen van de geleverde energie gebruikmakend van kwartiergegevens, afkomstig van zowel hoofd- als submeters of van gebruikte meters binnen een CDS, van de betrokken leveringspunten. Daartoe wordt het verschil berekend tussen de baseline (laatste kwartuurwaarde voor het starten van de activatie) en de kwartuurwaarden van de activatieperiode.
- Maandelijks ter beschikking stellen t.a.v. de BSP van de geleverde volumes flexibiliteit per leveringspunt alsook de geleverde volumes geaggregeerd per leverancier en geaggregeerd per kwartier. Deze informatieoverdracht wordt verankerd in het BidLadder-contract tussen Elia en de BSP.
- Maandelijks ter beschikking stellen t.a.v. de leverancier van de geleverde volumes op alle leveringspunten binnen zijn leveranciersportefeuille,

⁶ Studie CREG (F)160503-CDC-1459 p.65, punt 108.

geaggregeerd per BSP en geaggregeerd per kwartier. Deze informatieoverdracht wordt verankerd in het contract tussen Elia en de leverancier.

De timings voor deze gegevensoverdracht zijn analoog met deze voor de huidige gegevensoverdracht voor imbalance settlement. Zoals beschreven in sectie 3.5 houden de geleverde volumes rekening met het referentievermogen per leveringspunt en de proportionele aanpassing in het geval van overdelivery.

3.6.2 In het kader van de imbalance settlement

De BRPbsp en de BRPsource ontvangen – volledig in lijn met de bestaande processen - op maandelijkse basis de data met betrekking tot de imbalance adjustment in hun respectievelijke onevenwichtspereimeter. Deze data worden geaggregeerd voor alle relevante activaties en geaggregeerd op kwartierbasis. Bovenstaande gegevens worden op maandelijkse basis ter beschikking gesteld volgens de timings beschreven in het huidige ARP-contract.

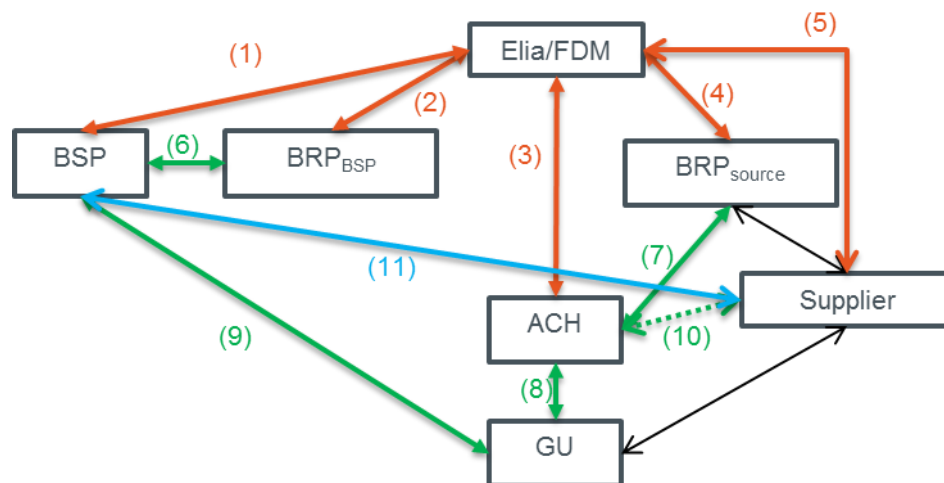
Merk op dat de aanpassingen aan de onevenwichtspereimeters steeds op portfolio-niveau gebeuren en hier geen informatie met betrekking tot de concrete leveringspunten wordt meegegeven.

4 Contractueel kader

Het contractueel kader geeft een overzicht van de verschillende contracten die afgesloten moeten worden tussen de marktpartijen.

4.1 BidLadder-contract

Om flexibiliteit aan te bieden op het platform BidLadder dient de BSP over de noodzakelijke contracten te beschikken. Onderstaand schema geeft de relevante contractuele relaties weer.

Contracten ondertekend door Elia:

1. Nieuw BidLadder-contract
2. ARP-contract
3. Toegangscontract
4. ARP-contract
5. Ingeval wettelijk kader voor energieoverdracht van toepassing: Nieuw contract met leverancier ter facilitering van de gegevensoverdracht bij ToE

Overeenkomsten die Elia kent of kennis dient van te hebben:

6. BSP duidt BRP_{BSP} aan
7. Toegangshouder (ACH) duidt BRP_{source} aan
8. Netgebruiker (Grid User) duidt ACH aan
9. Netgebruiker Verklaring
10. Notificatie van de leverancier (Toegangscontract, Annex 3)
11. Bevestiging om af te zien van regeling van energieoverdracht ("opt out" -regeling) en ingeval wettelijk kader voor energieoverdracht van toepassing: Akkoord tussen BSP en Leverancier mbt financiële compensatie bij ToE

Allereerst moet de BSP een contract afsluiten met Elia meer bepaald het **BidLadder-contract of het "General Framework Agreement Tertiary Control non-CIPU" (1)**.

Dit contract bevat onder meer:

- De *Procedure for Acceptance* waarin de voorwaarden tot deelname aan de BidLadder voor de BSP worden beschreven. Deze procedure bevat ook de aanduiding van een BRPbsp door de BSP dewelke nodig is in het kader van de imbalance adjustment bij een activatie van flexibiliteit met energieoverdracht. De BRPbsp tekent een ARP-contract met Elia. De BSP levert het bewijs van overeenkomst met een BRP vermits een geldig ARP-contract een noodzakelijke voorwaarde is voor de BSP voor deelname aan BidLadder.
- De technische prekwalificatie of de voorwaarden waaraan de leveringspunten dienen te voldoen inclusief de simulatietest (cf. 2..1.3)
- De modaliteiten m.b.t. de gegevensuitwisseling vóór en na een activatie: de notificaties vóór en na de activatie die gebruikt worden om de BRPsource in te lichten om zo counterbalancing te vermijden.
- De modaliteiten van de activatie, vergoeding, controle en penaltiteiten.
- De modaliteiten voor gegevensoverdracht ter facilitering van de financiële compensatie bevatten een beschrijving van de gegevensoverdracht t.a.v. de BSP, geaggregeerd per leverancier, voor de financiële compensatie tussen de BSP en de leverancier.
- De lijst van de geprekwalificeerde leveringspunten met de specifieke technische gegevens per leveringspunt. Het is immers noodzakelijk om voorafgaand aan de deelname op de BidLadder alle leveringspunten te prekwalficeren opdat er voldoende garanties zijn dat de aangeboden volumes ook daadwerkelijk bestaan en om de nodige controles uit te voeren bij een bieding en de activatie ervan. Ook in het geval van energieoverdracht en de daaropvolgende financiële compensatie is het noodzakelijk om over voldoende informatie te beschikken over de leveringspunten die een BSP wenst te gebruiken. Deze gegevens worden mee opgenomen in het flex toegangsregister.
- De Netgebruiker Verklaring (*Grid User Declaration*) waarin de eindafnemer o.a. bevestigt dat hij een overeenkomst heeft met de BSP voor de levering van flexibiliteit op een specifiek leveringspunt. Op een specifiek leveringspunt kan slechts één BSP actief zijn. De eindafnemer mandateert de BSP op het leveringspunt een bepaalde hoeveelheid flexibiliteit (zgn. *referentievermogen of Rref*) aan te bieden aan Elia in het kader van BidLadder en bevestigt dat de kwartuurmeetwaarden met de FSP mogen gedeeld worden.
- BSP-Leverancier Verklaring (*BSP-Supplier Declaration*) waarin de BSP het bewijs van het bestaan van een overeenkomst levert voor de financiële

compensatieregeling met de leverancier op het betrokken leveringspunt. Elia kent de leverancier op het betrokken leveringspunt door de informatie verkregen uit de Annex 3 van het Toegangscontract. Elia zal beide partijen notifiëren m.b.t. noodzaak van een dergelijk bewijs van overeenkomst.

Elke niet-conformiteit tussen de BSP-Leverancier Verklaring en Annex 3 van het Toegangscontract is een reden tot schorsing van het (de) betrokken leveringspunt(en). Elke wijziging van leverancier op een leveringspunt wordt door de toegangshouder aan Elia gecommuniceerd via een aanpassing van Annex 3 van het toegangscontract waarop Elia vervolgens zal verifiëren of er tussen de nieuwe leverancier en de BSP reeds een dergelijk bewijs van overeenkomst bestaat. Zoniet, moet een geldig bewijs van overeenkomst bezorgd worden door de BSP aan Elia vooraleer dit leveringspunt kan deelnemen aan BidLadder.

Indien een bilateraal akkoord bestaat tussen de BSP en de leverancier én tussen beide BRP's om af te zien van de regeling van energieoverdracht levert de BSP een bewijs van dergelijke bilateraal akkoord tussen BSP en leverancier alsook tussen hun beider BRPs.

- Technische informatie m.b.t. submetering en de voorwaarden voor het bekomen van een bewijs van conformiteit
- CDS Beheerder Verklaring (*CDSO Declaration*) waarin de CDS Beheerder akkoord gaat dat de CDS-Netgebruiker kan deelnemen aan de Bidladder en waarin de CDS Beheerder zich ertoe verbindt dat hij de samenwerkingsovereenkomst tussen Elia en zichzelf zal tekenen als aan de BSP een BidLadder-contract wordt gegend. Wanneer leveringspunten zich in een CDS-netwerk bevinden, dient de CDS-Beheerder Elia de nodige informatie over te maken teneinde bovenstaande taken uit te voeren.

In functie van eventuele evoluties van het wettelijk kader is het mogelijk dat bepaalde aspecten gelinkt aan de energieoverdracht opgenomen dienen te worden in regels met betrekking tot energieoverdracht goedgekeurd door de regulator.

4.2 ARP-contract

Zowel de BRPsource als de BRPbsp tekenen een contract van Toegangsverantwoordelijke (ARP-contract) met Elia. Dit contract bepaalt o.a. de wijze waarop de imbalance adjustment wordt uitgevoerd. Het bestaande ARP-contract zal moeten worden aangepast om voormelde principes hierin op te nemen.

4.3 Balancing Rules

De werkingsregels voor de kwartieronevenwichten (*Balancing Rules*) bevatten ondermeer een beschrijving van de technisch-economische merit order activatie van de ondersteunende diensten voor de handhaving van de systeembalans. De balancing energie afkomstig van BidLadder moet zijn plaats krijgen in deze merit order. In het pilootproject BidLadder en in het huidige wettelijke kader zal de balancing energie afkomstig van

BidLadder een aanvulling zijn van de vrije impliciete biedingen vanuit het CIPU-contract en hiermee in directe concurrentie staan op basis van vrije prijzen. De Balancing Rules zullen moeten worden aangepast om voormelde principes hierin op te nemen.

4.4 Toegangscontract

In Annex 3 van het toegangscontract communiceert de toegangshouder (*Access Contract Holder of ACH*) op een toegangspunt de leverancier. Op deze manier is ook de leverancier op een leveringspunt gekend voor Elia en wordt dit mee opgenomen in het flex toegangsregister. De communicatie van de leverancier in Annex 3 van het toegangscontract is een noodzakelijke voorwaarde voor de ondertekening van het BidLadder-contract. Elke wijziging aan Annex 3 m.b.t. de leverancier op een toegangspunt impliceert een wijziging van de BSP-Supplier Declaration. Elke niet-conformiteit tussen beide documenten is een reden tot schorsing van het (de) betrokken leveringspunt(en).

4.5 Contract met de leverancier voor gegevensoverdracht

Elia dient in het kader van de financiële compensatie tussen de BSP en de leverancier de geaggregeerde data van de BSP ter beschikking te stellen van de leverancier. Daartoe sluit Elia een contract af met alle leveranciers actief op het Elia-net dat de modaliteiten van deze gegevensoverdracht regelt. Elia kent de leveranciers via Annex 3 van het toegangscontract.

5 Volgende stappen

Het objectief van Elia is om op 30 juni 2017 een eerste fase van het pilootproject BidLadder te operationaliseren. Zoals eerder vermeld in sectie 1.3. is dit afhankelijk van de aanwezigheid van het wettelijk kader alsook de consistentie tussen de wettelijke bepalingen en het beschreven design. Indien het wettelijke kader vóór eind oktober 2016 nog niet duidelijk is, zal Elia aan de CREG voorstellen om de toegang tot het pilootproject BidLadder, te openen voor de BSP die zowel leverancier, BRPbsp als BRPsource is op het betrokken leveringspunt, of indien er een bilateraal akkoord bestaat tussen de BSP en de leverancier én tussen beide BRP's om af te zien van de regeling van energieoverdracht. (de zgn. "opt out"-regeling)

Naast de creatie van het wetgevend kader (met daarin begrepen eventueel op te stellen regels voor energieoverdracht) omvat de uitrol van het pilootproject BidLadder en het Tmodel voor energieoverdracht nog andere acties:

1. Aangepaste *balancing rules* ter goedkeuring voorleggen aan de regulator
2. Aangepast ARP-contract ter goedkeuring voorleggen aan de betrokken regulatoren
3. Creatie van het General Framework Agreement of contract BidLadder
4. Creatie van het contract met de leverancier voor de gegevensoverdracht
5. het voorzien in de nodige (IT-) implementatie

Annex 1: Gedetailleerd proces inzake de imbalance adjustment

Deze Annex heeft als doel het proces voor de berekening van de geleverde energie en de imbalance adjustment bij energieoverdracht (cf. 3.5) verder toe te lichten. De besproken procedure wordt met meer tussenstappen en een voorbeeld uitgewerkt.

Geval A (underdelivery), geval B (precieze levering) en geval C (overdelivery) vermeld in sectie 3.5 hebben enkele (voorafgaande) stappen gemeenschappelijk. Pas na deze stappen is het onderscheid tussen de drie gevallen A, B en C relevant. Deze stappen zijn de volgende:

#	Beschrijving	Voorbeeld
1	Het door Elia gevraagde volume ($E_{\text{requested}}$) wordt bepaald bij de activatie en tijdens het activatieproces bevestigd door de BSP.	$E_{\text{requested}} = 10 \text{ MW (upwards)}$
2	Bij de tweede bevestiging door de BSP aan Elia (ten laatste 3 minuten na het einde van de activatie) ontvangt Elia een opsplitsing van het volgens de BSP geleverde volume per leveringspunt	2 ^{de} BSP bevestiging aan Elia: <ul style="list-style-type: none"> • DP1 = 2 MW • DP2 = 3 MW • DP3 = 5 MW • DP4 = 0 MW
3	Leveringspunten waarvoor het door de BSP gerapporteerde geleverde volume in de vorige stap gelijk is aan 0 MW worden door Elia verder buiten beschouwing gelaten.	Elia laat leveringspunten waarvoor BSP 0 MW rapporteert buiten beschouwing: <ul style="list-style-type: none"> • DP1 = 2 MW • DP2 = 3 MW • DP3 = 5 MW • DP4 = 0 MW
4	Elia berekent het geleverde volume per leveringspunten rekening houdend met de meetgegevens en de baseline. Dit kan verschillen van de door de BSP in stap 2 gerapporteerde waarden.	Geleverde volumes per leveringspunt volgens de berekening van Elia: <ul style="list-style-type: none"> • DP1 = 2,1 MW • DP2 = 2,9 MW • DP3 = 5 MW
5	Elia verifieert of de berekende geleverde volumes voor elk leveringspunt vallen onder de volgens de Grid User Declaration bepaalde limiet, de zogenaamde Rref. Indien de Rref wordt overschreden wordt het geleverde volume op dat leveringspunt beperkt tot de Rref.	Veronderstel volgende Rref waarden: <ul style="list-style-type: none"> • DP 1 = 10 MW • DP 2 = 10 MW • DP 3 = 3 MW <p>⇒ Voor DP3 overschrijdt het in stap 4 berekende volume de Rref. Dit leidt tot volgende aanpassing van de geleverde volumes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DP1 = 2,1 MW • DP2 = 2,9 MW • DP3 = 5 MW → 3 MW
6	Elia vergelijkt het gevraagde volume ($E_{\text{requested}}$) met de som van de geleverde volumes per leveringspunt uit stap 5. Dit leidt tot vaststelling van underdelivery, precieze levering of overdelivery.	<ul style="list-style-type: none"> • $E_{\text{requested}} = 10 \text{ MW}$ • $E_{\text{delivered}} (2,1+2,9+3 = 8 \text{ MW})$ <p>⇒ 2 MW underdelivery</p>

De conclusie in de laatste tussenstap (#6) laat drie gevallen toe. Deze worden nu verder uitgewerkt gebruikmakend van hetzelfde voorbeeld.

- **Geval A : In geval van underdelivery door de BSP**

#	Beschrijving	Voorbeeld
7A	Elia voegt het gevraagde volume ($E_{\text{requested}}$) toe aan de evenwichtspereimeter van de BRP_{sp} .	Perimeter $BRP_{\text{bsp}} = - 10 \text{ MW}$
8A	Elia voegt de som van de geleverde energie op de verschillende leveringspunten berekend in stap 5 toe aan de evenwichtspereimeter van de BRP_{bsp} .	Perimeter $BRP_{\text{bsp}} = 2,1+2,9+3 = +8 \text{ MW}$
		⇒ <i>Op basis van stappen 7A en 8A heeft de BRP_{bsp} een onevenwicht van -2MW. Dit komt overeen met het te weinig geleverde volume.</i>
9A	Elia neutraliseert de evenwichtspereimeters van de betrokken BRP_{source} van de leveringspunten met geleverde energie zoals berekend in stap 5.	Elia corrigeert de perimeters van de BRP_{source} als volgt: <ul style="list-style-type: none"> • $BRP_{\text{source},DP1} = +2,1 \text{ MW}$ • $BRP_{\text{source},DP2} = +2,9 \text{ MW}$ • $BRP_{\text{source},DP3} = +3 \text{ MW}$

- **Geval B : In geval van precieze door de BSP**

Om dit regime te illustreren, dienen de assumpties van het voorbeeld gewijzigd te worden:

- Veronderstel dat in stap 5 de R_{ref} van DP3 gelijk is aan 10 MW. Dit betekent dat het in stap 4 berekende volume van 5 MW toegelaten is en niet beperkt hoeft te worden in stap 5.

#	Beschrijving	Voorbeeld
7B	Elia voegt het gevraagde volume ($E_{\text{requested}}$) toe aan de evenwichtspereimeter van de BRP_{bsp} .	Perimeter $BRP_{\text{bsp}} = - 10 \text{ MW}$
8B	Elia voegt de som van de geleverde energie op de verschillende leveringspunten berekend in stap 5 toe aan de evenwichtspereimeter van de BRP_{bsp} .	Perimeter $BRP_{\text{bsp}} = 2,1+2,9+5 = +10 \text{ MW}$
		⇒ <i>Op basis van stappen 7B en 8B is de BRP_{bsp} perfect in evenwicht, hetgeen logisch is bij een precieze levering van het gevraagde volume.</i>
9B	Elia neutraliseert de evenwichtspereimeters van de betrokken BRP_{source} van de leveringspunten met geleverde energie zoals berekend in stap 5.	Elia corrigeert de perimeters van de BRP_{source} als volgt: <ul style="list-style-type: none"> • $BRP_{\text{source},DP1} = +2,1 \text{ MW}$ • $BRP_{\text{source},DP2} = +2,9 \text{ MW}$ • $BRP_{\text{source},DP3} = +5 \text{ MW}$

- **Geval C : In geval van overdelivery door de BSP**

Om dit regime te illustreren, dienen de assumpties van het voorbeeld gewijzigd te worden:

- Veronderstel dat in stap 5 de Rref van DP3 gelijk is aan 10 MW. Dit betekent dat het in stap 4 berekende volume van 5 MW toegelaten is en niet beperkt hoeft te worden in stap 5.
- Veronderstel dat het in stap 4 berekende volume voor DP1 niet gelijk is aan 2,1 MW maar aan 8,1 MW (hetgeen nog steeds aanvaardbaar is t.o.v. de Rref). In stap 6 wordt bijgevolg vastgesteld dat er een overdelivery is van 6 MW.

#	Beschrijving	Voorbeeld
7C	Elia voegt het gevraagde volume ($E_{\text{requested}}$) toe aan de evenwichtsperimeter van de BRP _{bsp} .	Perimeter BRP _{bsp} = - 10 MW
8C	Elia vermindert het in stap 5 berekende geleverde volume per leveringspunt pro rata met het totaal aan teveel geleverde energie. Het door de BSP geleverde volume wordt op deze manier terug gebracht tot het gevraagde volume.	<p>De teveel geleverde energie wordt pro rata verminderd van de geleverde energie per leveringspunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DP1 = $8,1 - (6 * 8,1/16) = 5,06$ MW • DP2 = $2,9 - (6 * 2,9/16) = 1,81$ MW • DP3 = $5 - (6 * 5/16) = 3,13$ MW <p>⇒ Geleverd volume door de BSP = $5,06 + 1,81 + 3,13 = 10$ MW</p>
9C	Elia voegt de som van de geleverde energie op de verschillende leveringspunten berekend in stap 8C toe aan de evenwichtsperimeter van de BRP _{bsp} .	<p>Perimeter BRP_{bsp} = $5,06 + 1,81 + 3,13 = + 10$ MW</p> <p>⇒ <i>Op basis van stappen 7C en 9C is de BRP_{bsp} perfect in evenwicht. De BSP heeft immers het gevraagde volume volledig geleverd, maar hij (noch zijn BRP) krijgt het teveel geleverd volume toegewezen</i></p>
10C	Elia neutraliseert de evenwichtsperimeters van de betrokken BRPsource van de leveringspunten met geleverde energie zoals berekend in stap 8C.	<p>Elia corrigeert de perimeters van de BRPsource als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • BRP_{source,DP1} = +5,06 MW • BRP_{source,DP2} = +1,81 MW • BRP_{source,DP3} = +3,13 MW <p>⇒ <i>Alle BRPsource samen zijn in totaal gecorrigeerd voor 'slechts' 10 MW. Het teveel geleverde volume op de leveringspunten is daardoor aanwezig in hun evenwichtsperimeter.</i></p>

Annex 2: Elia Task Force BidLadder

Voorafgaand aan het opstellen van deze nota werd het Pilotproject BidLadder en het marktmodel reeds uitvoerig besproken en bestudeerd met diverse betrokken partijen (cf. sectie 1.1).

Op 10 mei, 25 mei, 14 juni en 5 juli 2016 vonden vergaderingen plaats van de Expert Group/Task Force BidLadder in de schoot van de Elia Users' Group.

Het door Elia en andere partijen gepresenteerde materiaal, de Minutes of Meeting en bijdragen van stakeholders zijn beschikbaar op de [website](#).

De volgende documenten zijn beschikbaar:

- MoM TF BidLadder 10/5/2016
- Presentatie Elia 10/5/2016
- MoM TF BidLadder 25/05/2016
- Presentatie Elia & Presentatie CREG 25/5/2016
- MoM TF BidLadder 14/5/2016
- Presentatie Elia 14/6/2016
- Presentatie FEBEG 14/6/2016
- *Draft* MoM TF BidLadder 5/7/2016
- Presentatie Elia 5/7/2016
- Presentatie FEBEG 5/7/2016
- Bijdrage BDRA
- Anonieme bijdrage